

Rekreasjonsløype, snøskuter

Almås - Ørtsjøen
Midtre Gauldal kommune

Kartlegging av rovfugl

Fra området øst for Ørtsjøen

Rapport 2022: 03-22

Befaring/rapportering:

Skogbiolog Terje O. Nordvik/feltornitolog Tom Roger Østerås

Kontaktperson:

Terje O. Nordvik

Dato:

28/04-2022

BAKGRUNN

Midtre Gauldal kommune planlegger en rekreasjonsløype for snøskuter mellom Almås/Hindsverk og Ørtsjøen/Selbu grense. Kopling til tilsvarende løyper i nabokommunene Selbu og Holtålen planlegges henholdsvis nordøst for Ørtsjøen og ved Dragåsvollen.

Undertegnede ble forespurt av kommunen om å gjennomføre en befaring av de planlagte tracéene, og en konsekvensvurdering i forhold til eventuelle hekkeplasser for rovfugl i området. En del av opplysningene i Rovbasen fra det aktuelle området er av eldre dato, og Statsforvalteren har stilt krav til kommunen om en ny kartlegging av relevante arter.

Alle kjente hekkeplasser for rovfugl skal være innlagt i Miljødirektoratets Rovbase, og Statsforvalterens miljøvernavdeling i Trøndelag har lagt relevante data for Trøndelag inn i en egen, lokal database, Gint.

Både Rovbasen/Gint, samt en lokal kjentmann og kapasitet på rovfugl, Ole Andreas Forseth, er konsultert i forhold til kjente hekkeplasser for rovfugl i det aktuelle området. I tillegg ble det foretatt en befaring langs alle de planlagte løypetraséene for eventuelt å kunne påvise nye, hittil ukjente reirplasser for aktuelle rovfuglearter. Befaringen ble gjennomført med snøskuter 21/4-22. Feltornitolog Tom Roger Østerås deltok under befaringen, som ble gjennomført under gode vær- og føreforhold.

I notat av 7. januar 2016 har Miljødirektoratet laget konkrete retningslinjer for hvor nært eksisterende hekkeplasser for relevante rovfuglearter snøscooterløyper kan anlegges. Følgende arter ble vurdert som relevante for det aktuelle området i Midtre Gauldal. I parentes er angitt sårbar periode og varsomhetszone i radius.

Fjellvåk (mars-april, 1000 meter)
Kongeørn (januar-mai, 1500 meter)
Fiskeørn (mars-juni, 1000 meter)
Hubro (januar-mai, 1000 meter)
Hønsehauk (februar-april, 500 meter)
Jaktfalk (februar-april, 1500 meter)

Biologiske vurderinger og rapportering er utført av skogbiolog Terje O. Nordvik, i samarbeid med feltornitolog Tom Roger Østerås. Rapporten er utarbeidet på oppdrag fra Midtre Gauldal kommune ved konsulent Aril Røttum.

Alle foto er ved rapportforfatter, og tatt i forbindelse med befaringen 21/4-22.

Trondheim 28.04.2022

Terje O. Nordvik

PLANLAGTE LØYPETRASÉER

LØYPETRASEENES PLASSERING I FORHOLD TIL KJENTE FOREKOMSTER AV ROVFUGL

Miljødirektoratets Rovbase er gjennomgått for å fastslå om det er finnes kjente, kartfestede reirplasser for rovfuglearter i det aktuelle området. Dette gjelder i første rekke artene hubro, kongeørn, fiskeørn, jaktfalk, fjellvåk og hønsehauk. Andre potensielt relevante arter som havørn, myrhauk, sivhauk og lappugle er enda ikke blitt påvist hekkende i kommunen, og er derfor ikke aktuelle her. Mindre ugler, små falker og spurvehauk er ikke enkle å vurdere forekomsten av i en slik sak som dette. Disse artene varierer i antall år for år, og velger gjerne nye hekkeplasser hvert år. Følgelig er de mindre relevante å hensynta enn de artene som er kjent for å benytte faste reirplasser.

Ved gjennomgang av Rovbasens reirpunkter for de aktuelle artene, ble det ikke funnet noen hekkeplasser som ligger så nært løypetraseene at det kommer i konflikt med de anbefalte varsomhetssonene gitt av Miljødirektoratet. Kjente hekkeplasser for kongeørn og fiskeørn ligger henholdsvis ca 5 km og ca 3 km fra løypetracéen. Nærmeste kjente hekkeplasser for jaktfalk ligger i helt andre områder, så selve trasévalget er ikke problematisk for disse hekkeplassene. Fjellvåkens forekomst varierer år for år, avhengig av smågnagerforekomsten. Artens hekkeplasser er foreløpig ikke innlagt i Rovbasen. Ut fra dette er det ikke aktuelt å vurdere fjellvåken i denne sammenhengen, med mindre observasjoner under befaringen skulle tilsi at hensyn er nødvendig.

BEFARINGEN

Befaringen av den planlagte rekreasjonsløypa ble gjennomført med bruk av snøskuter torsdag 21. april under gode vær- og føreforhold. I tillegg til undertegnede deltok feltornitolog Tom Roger Østerås på befaringen. Han har god erfaring med denne type oppdrag, og er også en habil snøskuterkjører.

Vi kjørte i all hovedsak etter de planlagte traséene, men noen avstikkere ble gjort for å vurdere potensielt interessante områder i nærheten. Transporten foregikk i rolig tempo, og med mange stopp underveis for å lytte og observere. Det var utpreget vinterlige forhold i hele området, særlig i fjellområdene, med is på alle vann og få bar-rabber. Gode kikkerter ble benyttet, og kamera med teleobjektiv for eventuell dokumentasjon av funn.

Ingen nye rovfuglreir ble funnet i løpet av dagen. Både kart og observasjoner i terrenget viste få eller ingen bergvegger/bergskrenter aktuelle som hekkeplasser for kongeørn og jaktfalk. I de mest produktive skogområdene rundt løypetracéene er det en stor andel kultivert, ung skog, lite egnet som hekkelokaliteter for f.eks hønsehauk. De få potensielt aktuelle skogbestandene ble forholdsvis grundig sjekket, uten at interessante funn ble gjort.

En kjent hekkeplass for hønsehauk befinner seg på Almås, nært både bebyggelse og eksisterende veier, og nokså nært et av startpunktene for løypetracéen. Lokaliteten er uthogget og ikke lenger aktuell som hekkeplass.

Det ble totalt registrert 27 fuglearter under befaringen, av de kun en rovfuglart. Et par med dvergfalk viste stor aktivitet i et område med lav-/uproduktiv furuskog mellom Ørttjønna og den søndre del av Ørtsjøen. En annen interessant observasjon nevnes, til tross for at den ligger

utenfor det primære formålet med befaringen. Det var påfallende stor aktivitet på liryper ved Lertepptjønna, med 6 spillende hannfugler på et nokså konsentrert areal like ved den planlagte snøskutertracéen. Økt skutertrafikk vil være uheldig, dersom dette er fast årlig hekkeområde for rypene.

KONKLUSJON

En gjennomgang av eksisterende informasjon om rovfuglers hekkeplasser i tilknytning til de planlagte snøscooterløypene i Almås-Ørtsjøområdet, viser at det ikke er noen konflikter i forhold til Miljødirektoratets krav om avstander mellom løyper og rovfuglers hekkeplasser. Befaringen resulterte ikke i nye funn av rovfuglereir, eller relevante arter med indikasjon på hekking. Det kan selvfølgelig ikke utelukkes at noe er oversett, men sjansen for det vurderes som liten, både med bakgrunn i manglende observasjoner av relevante arter, og få eller ingen velegnede hekkeplasser, som bergvegger/-hamre aktuelle for f.eks kongeørn og jaktfalk, og gammel barskog egnet som hønsehaukbiotoper. En befarings senere på året ville kanskje kunne gitt mer sikre resultater.

Konklusjonen, basert på eksisterende informasjon om relevante arter samt befaringen 21/4, blir at vi ikke kan se noen tungtveiende argument for å endre den planlagte skutertracéen slik den foreligger. Et mulig unntak kan være det konsentrerte arealet med spillende liryper som nevnt i foregående avsnitt. Her er en mindre forskyvning mot øst, f.eks over eller langs Rabbhøgda et alternativ som eventuelt kan vurderes.

Fra Ørtsjølihøgda mot vest

Trondheim 28. april 2022

Terje O. Nordvik/Tom Roger Østerås

Fra et parti med gammel barskog ved Bårsløtten